

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

Capvt I. Sodales humilibus officijs se exercent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

mus, vt licet quidam *Non passibus a-*
quis sequantur, rationem tamen cer-
 tam viamque habeant, qua tandem
 praeuntes grandi gradu Sodales
 consequantur.

CAPVT I.

SODALES HVMI-
 LIBVS OFFICIIS SE
 EXERCENT.

S. Bern. l.
de grad.

Humi.

S. Thom.

2. 2. p. 161.

a. 1.

Humi.

litatis

officia.

1.

S. Bern.

ser. 42. in

Cant.

2.

HVMILITAS Virtusne nomine,
 quidem Romanis cognita, qua
 quis verissima sui cognitione sibi ipsi
 vilescit, atque ad ima se deiecit. princi-
 pio animum hominis vera opinione
 imbuit, dum se ipsum excutit, & qua
 curta supellex sibi sit, quam boni in-
 ops, quam vitiorum abundans, loli-
 que tantum sit TERRA ferax, dispicit,
 dum è NIHILO ortum se fuisse, nec
 per se stare, quo minus in NIHILVM
 recidat cognoscit. Deinde voluntatis
 affectum intra modum coërcet, vt ne
 se altius, quam par est, efferat, laudes

aut

aut non amet aut etiam auerfetur, atque earum vicem præoptet parvipendi, obiurgari, pro ridiculo alijs fieri, talisque reliquorum iudicijs censeris, qualis suo est: ne sibi si cuti LVTVM aut NIHIL domi sordescat; foris pro Gemmis aut Deo se venditet turpissima simulatione. Denique infra omnes se ponit, virtutum alienarum æstimator, vitiorum propriorum conscius accusator; atque hanc animi sui sententiam cultu corporis & viuendi cum alijs demissa ratione ostendit, primas semper alijs deferens, sibi vltimas serio deposcens.

I. Ab hac virtute quasi è fundamento surgit omnis sanctitas atque inculmen gloriæ excrefcit; vt iam in alto mihi positus videatur, qui in infimo se locauit; & contra nihil præclari ab eo sperare possimus, qui in animi tumore est. Verè enim dictum est: *Deus superbis resistit; humilibus autem dat gratiam.* Vnde & Patrona nostra *Depositos potentes de sede et exaltatos humiles fuisse cecinit.* *Con-*

Funda-
mentum
Sanctita-
tis.

Isob. 4.
S. Aug.
serm. 27.

fluit.

S. Aug. fluit enim aqua bonorum diuinorū
serm. 27. ad humilitatem vallis, denatat de tu-
de Serbis moribus collis. Ita ficta opulencia
Dom. omnibus odio atque risui est; verax
Quare paupertas omnium benignitatem
superbi prouocat. Neque hæc auctori suo
odio sint. tantum profuit, sed alios quoque
Anno ad viam è præcipitio reduxit. Miles
110. 120. quispiam à puero innutritus errori-
V. bus, animoque in Catholicos infen-
Hæresi- sissimo fuit. Hic cum ex itinere Tur-
cus Hu- nonum diuertisset, vidissetque So-
milite dalem pro more in Nosocomio æ-
Catholici gris inferuentem, ita seu charitatis
conuer- illius seu demissionis admiratione
tur. captus est, vt religionem nostram a-
 mare primum, deinde de ea comple-
 ctenda cogitationem admittere cæ-
 perit. Atque ab eodem illo Sodale
 ad Patres Societatis deductus hæresi
 abiurata *Humilia & vera sapere* do-
 ctus est. Vide quid humilitas possit!
 Commisisses prius cum illo doctos,
 rupisset hominem arrogantia, con-
 tra quem tantum herosa videlicet,
 Triarij nostri in acie collocari debu-
 issent:

iffentiam in alieno contemptu, vilitatem suam adspexit, & inde morbi sui medicinam hausit.

II. Quibus porro rationibus hæc virtus animis nostris inseratur, præcipiunt alij, Sodales Exemplis docent. Domino stræ habemus, quod animos nostros meritò demittat.

Quid enim TERRA & CINIS superbit? Sic Friburgi Nuithonum quidam

corporis dotibus cum se efferri perferentisceret, in Ossuariam descendit, & ex eis caluarijs atq; ossibus oscula imprimens, mortaliumque caducam pulchritudinem meditans facile eiecit animo formæ, & aliorum, quæ putrescere possunt, admirationem. Quod à Dilinganis crebro factitatum lego non modò ad animum demittendum, sed ad corporis quoque lasciviam coercendam.

III. Cultus quoque corporis neglectus vim habet magnam cohibendi mentem intra modestiæ terminos, dum sibi persuadet vile id esse oportere, quod plebeio amiculo tegitur:

Humilitas nascitur è sui
Cognitione.

Anno

CIO. IO

XCIX.

CIO. IO

LXXXVI.

CIO. IO

IV.

CIO. IO

XII.

tur:

Vestitus plebeius eam conseruat.
 An. CIO.
 IO. XCVI.

tur: sicut facile ex auro falsus splendor animo infunditur, dum precium suum è vestitu æstimat. Moguntini Sodales hoc pulchrè intellerūt, quorum tres adulta iam ætate ac spectata eruditione Iuuenes, exeuntis Quadragesimæ ferijs vltimis, mendicorū habitu in proximos pagos stipis quærendæ gratia exierunt, neque alio cibo per eos dies, quam quem mendicato comparassent, victitarūt. Quod illi eò intenderunt, vt iam tum animum pararent abiecta humiliaque sectari, antequam immigrarent eò, vbi de se quisque diceret: *Elegi abire. Et esse in domo Dei mei magis, quam habitare in tabernaculis peccatorum.*

Psal. 85.

Anno CIO. IO. III.

Herbipoli alius lauta in re & honesto genere faciem luto consperfit & pauperum ornatu procedens stipem sicuti mendicus collegit.

IV. Quæ vis ad animum submit- tendum vestitui inest, ea maximè quoque in abiectis officiorum generibus, atque in sociorum consortio cernitur. Pedes pauperum abluere, oscu-

oscularique, ijs hospitibus inferuire,
 mediastinorum obsequijs fungi, fa- *Vilibus*
 cra loca euerrere, Sodalitatis infima *seruitis*
 officia administrare pro dignitate, *crefcit.*
 habuerunt Sodales. Supra Sodaliti- *l. i. c. 5.*
 orum quorundam morem attuli, que *§ 6.*
 conuiuia pauperibus instruxerunt,
 aut pedes abluerunt: subiiciam hic
 consimilia, vt planum fiat non vno
 alteroue tantum loco, sed passim
 studia huiuscemodi à Sodalibus fre-
 quentari. Drepanitani pridie Paras- *An. CIO.*
 ceues alba in veste duodecim Pau- *IOCX.*
 perum pedes publicè in templo laue-
 runt, tum eosdem Eleemolyna do-
 natos cibisque resectos dimiserunt.
 Inter tam pij spectaculi actores fue-
 runt Comes S. Stephani Proregis fi-
 lius, & Princeps Paciecus. Idem iam
 ante ab Aletinis & Oenipontanis fa- *An CIO.*
 ctitatum est. Idem Neapolitanis pro *IOLXXX*
 pe quotidianū in morem vertit. Illu- *V.*
 strissimus Ioannes Albertus Raziuilus *CIO. IO*
 cum Dilingæ sacris exercitijs octiduo *LXXXVI.*
 incaluisset, duodecim Elephantiacos *CIO. IOE*
 conuocauit, lautoque epulo excep- *VII.*
 tis.

tis cinctus ipse horrendi cilicio ministravit.

CIC. 13
XCII. ?

V. Simile demissi animi exemplum præbuerunt Moguntiaë Sereniss. PHILIPPVS & FERDINANDVS fratres Bauariaë Duces. nam ferijs Cœnæ Domini duodecim pauperum pedibus aquam affuderunt suis. que manibus abluerunt; & conuiuio ijsdem præbito ipsi ministri adstiterunt. Voluerunt videlicet Sodales, quibus vterque præfuit, docere, aliquid inesse pauperibus, cui tanti Principes fasces merito submittant suos.

Quo intuitu
pauperibus ser-
uiendum sit.

CIC. 13
CII.

VI. Quidnam autem illud sit Mediolanensis quidam Sodalis profusus est. Nam cum mendico & sordidato stipem à cœtu Sodalium collectam largiretur, isque gaudio gestiens in genua procubisset gratias acturus, Sodalis quoque ad mendici se pedes abiecit luridumque hominem complexus atque exosculatus: *Deus bone, inquit, tu ad pedes meos accidis, CHRISTI personam qui geris?*

VII. Hac

VII. Hac cogitatione se ad infi- An. CR. 10CV.
 ma obsequia alacres demiserunt A-
 quilani Sodales, vt agris aperto ca-
 pite inferuient, darentque manibus
 aquam, & potum genibus flexis præ-
 berent. Cumque vir quidam Nobilis
 obtrectando diceret: *Nimirum pa-
 ria nunc mendicis ac Principibus ob-
 sequia præstantur*: Præfectus pro re-
 liquis respondit: *Miraris paria utris-
 que præstari? Enimvero illud ego poti-
 us admiror, pauperibus non ampliora
 maiorique cum reuerentia deferri, quàm
 Principibus; cum in his eorum dignitas
 in illis Christus venerationis causa sit.*

VIII. Non aliam animo senten- An. CR. 10LXXXVI.
 tiam formauisse Illustris ille Polonus
 videtur, qui ex Ingolstadiensi Soda-
 litate primùm sacris operaturus æ-
 dem Saluatori dicatam octo milli-
 bus passuum Ingolstadio distitam e-
 legit, ac pro hospitibus qui tali tem-
 pore conuiuio accipi solent, paupe-
 res duodecim mensæ adhibuit, fer-
 culaque adstans ministravit.

IX. Alius vir claris natalibus So-
 dali-

dalis Aletinus, vt animi elationem
cohiberet, publico in foro multis in-
spectantibus ad pedes mendici aduo-
lutus eisdem osculum infixit. plura
id genus & superiore libro & paulo
post infra reperies, quam prompti
miserorum seruitijs se Sodales occu-
parint, exemplo illius, *Qui non venit
vt ministraretur ei, sed vt ministra-
ret.*

*Viliori-
bus officii-
is confer-
natur.*

cap. 10X
CII.

X. Idem exemplum induxit So-
dales, vt in speciem vilioribus officijs
operam suam addixerint. Auenione
pulcherrimum sepe fuit spectaculum
Prouinciarum, quæ illi vrbi sunt cõ-
terminæ, nobilissimos ac spectatissi-
mos adolescentes Baronum Comi-
tumque stirpem, ædem B. Virginis
certis diebus euerrere, sordes certa-
tim efferre extra Collegij septa, alia-
que obire munia generosæ Humili-
tatis signa. Mediolani è prima nobi-
litate iuuenis sub ipsam horam, qua
ad scholas frequentes auditores con-
fluunt gymnasium atriumque inter
alios scoparios euerrere solitus, cum
ali.

aliquando ipso illo tempore Sodali-
tij locum expurgasset, holoserico
pallio purgamēta extulit. Spectabant
Sodales & cauilabantur, quod præ
verecundiā sordes pallio occultaret:
*Impudens sim, inquit, si famulatum
Marianum erubescendum mihi esse
ducam.* Ac post ea cum ad idem opus
faciendum redisset, reiecto pallio &
pileo in atrium clara die ramenta de-
portauit. Quā hęc fronte, inquires?
sanā, quæ scilicet ruborem concipe-
re aut excutere nouerit, ubi opus est;
cum peccati periculum est, tota ob-
ducitur: cum benè & fortiter agen-
dum, sine rubore serena est. Alibi ad
tirones experiendos ex lege talia ob-
sequia præcipiuntur. Antipolani ne-
minem inter Sodales adlegunt nisi
prius probè exercitum: quorum So-
cietatem ut obtinerent Viri duo pri-
marij, sacram adem aliaque loca, ut
iussi erant, euerrere non abnuerunt.

XI. Fiunt tamen ista promptius,
quando extra ordinem & tumultua-
ria quasi opera præstantur; ut in acie

*Quis ru-
bor de-
ceat.*

CICERO
XI.

*Ex officio
humili-
tatis qua-
runt.*

I

In-

Imperator militis subinde officium
 exequitur: sed, sicuti ex officio tali-
 bus occupari, maioris victoriae est.
 NAM vili officio par animus esse iu-
 dicatur. Subijciam duo memoran-
 da etiam in hoc genere Exempla. Ma-
 nilae in Philippinis Hispanus quidam
 Dux belli enixe petijt ab ijs penet-
 quos est eius officij demandandi po-
 testas, vti sibi liceret Sodalitatis a-
 ditimum adere. Quod ille deinde
 munus sic serio gessit, quasi bellum
 administraret; per se omnia agere,
 peristromata explicare, tapetes sus-
 pendere, aram ornare, atque in om-
 nibus his seruatorum auxilia repudia-
 re, cum plurimos haberet, & illis lo-
 cis dux talis pro Regulo haberetur.

C13.1001.

XII. Burdigalae sanxerant com-
 muni sententia Sodales, vt Expraefe-
 ctus in proxima Praefectura sui de-
 mittendi causa munere Ianitoris
 fungeretur. Post annos aliquos cum

C13.100
14.

Vniuersitatis Rector Praefectura de-
 cessisset, intellexissetque decreto So-
 dalitatis, ad fores seruandas se ve-

cari, impigro alacrique animo munus illud aggressus est partesque suas maxima animi demissione ac voluntate iuxta gessit. Nempe verus amor nihil vile aestimat, quod Magnæ Virginii placet. Eundem morem legibus Romani Sodales Primarij firmarunt ut libro primo relatam est.

XIII. Multum quoque adiuventi affert ad animi modestiam comparandam, culpas suas fateri, deprecari, supplicijs expiare. Quo in genere Sodales à se desiderari nihil passi sunt. De Luxenburghensibus hæc memorantur. *Delicta in leges penam ultrò susceptam, aut à Præfecto multis precibus exorata publicè expiant.* Subnectuntur deinde alia Humilitatis documenta. *Præfecti ipsi ad hæc duces. Fuit qui Tironum, quos ad Sodalitij mores erudierat, ipso quo inscribebantur die, pedes peteret osculari singulorum, ut factis, inquiebat, nunc eos doceam, quod prius verbis. Fecit, emulosque cōcitant. Nam qui uniuersa præest Sodalitati, cum sit Sacerdos ad pedes accidit*

*Humilium
reum se
fateri.*

Directori exposulavitque, ut idem submissionis genus in suos sibi liceret Sodales exercere. Et aliquatenus concessum. His alijsq; exemplis mutuo incitant & incitantur. Idem errata sua in medio cœtu ab us, qui norint, possulant emendationis studio, evulgari.

An. CIO.
10CII.

XIV. In Sicilia alicubi quidam publicè minus commodè audiebat certi vitij nomine. Dum ergo Sodales simul sunt, Oratorium illic ingreditur & ad praesidis pedes adiuoluit supplex petit, ut à se polliceretur omnibus satisfactionem, si quos ex eo

An. CIO.
10CXI.

cœtu læsisset. Eoholani in Insulis Philippinis consueverunt errata sua, quoad potest, palam omni populo in aede sacra enunciare. Inter hos vir primarius accusarat se vinolentia & mores emendatos in posterum promiserat. Sed inueterata consuetudine tractus latum fortè vnguem à temperantia regula abierat, ut turbato non nihil cerebro in somnum lapsus fuerit. Inde ubi euigilavit, simul mentem memoria pacti factique subiit,

ex.

exarsit vindictæ cupidine, arreptoq;
 flagello acerrimè in tergum suum se-
 uire cæpit, ac pueri præambulonis
 voce Hælluonem improbum se pro-
 clamitari iussit, veniam delicti sub-
 misse Sodales poposcit. Quis nega-
 ret sic flagitanti?

XV. In nobilissima illa Neapoli- An. CIO.
 tana Virginis Natæ Sodalitate præ- LXXCIX.
 clarum quoque specimen virtutis e-
 ditum est. Nam cum Episcopus qui-
 dam Sodalium rogatu sacra Eucha-
 ristia omnes impertiuisset, atque yna
 adesset Sodalis primæ auctoritatis,
 Episcopo ob veterem similitatem of-
 fensor, re diuina peracta ad Episcopi
 genua accidit veniamque diuturnæ
 alienationis lacrymans petijt, mirari
 omnes tanti viri humillimam victo-
 riam: Episcopus in amplexus rucere,
 & firmum hunc amicum credere,
 qui tam modestè se adiunxisset. Nihil
 enim amicitiaæ aduersum magis su-
 perbo animo.

XVI. Lemouici adolescens in- CIO. LXX
 genio atque ætate florens Sodalitatē XII.

*Compen-
dium hu-
milium
exemplo-
rum.*

compluribus id genus facinoribus illu-
lustravit. Frequens erat in Xenodo-
chijs, ægris re consilioque præsto a-
derat, rudes Christiana doctrina im-
buebat, præmijsque ad discendi ala-
critatem & certamen inuitabat, nu-
dis detractum sibi indusium inijcie-
bat; vilissimi cuiusque pedes lauabat;
atque illis de causis petulantium a-
dolescentium ludibria hilari animo
excipiebat; pro ridiculo atque ob-
lectamento alijs esse gaudebat, dum
inde Deo honos aliquis accederet.
Inciderat forte in aniculas duas, &
misericordius est, cæcas magna inter
se vi armis suis, hoc est, maledicenti-
a concertantes, odioque implaca-
bili mutuam in se perniciem medi-
tantes; eas tam placidas reddidit Hu-
milis orator, ut in gratiam simulta-
te posita mox redierint. Quam
amplius firmarent utramque man-
prehensam ad templum Societatis
deduxit, seque curiosè spectandum
in publico, & æqualibus prolixè
dendum præbuit. Alia eiusdem de

missionis exempla de Michaële Ayatumo supra memorata sunt, cuius vitam in *Alphabeto Christi* Monachij edito CIO IXCIX. fusè descriptam lector inueniet.

XVII. Hæc è Sodalibus eluxerunt Humilitatis insignia specimina. Quæ illi à CHRISTO vsque ad crucis ignominiam abiecto, quique se *opprobrium hominum & abiectioem plebis* dixit, & hanc ex se disci virtutem voluit. Secuti sunt illi ducem huius viæ ad cælum inoffensæ patronam suam Virginem MARIAM, quæ titulum HUMILIS ANCILLÆ cum BEATÆ titulo commutauit. de cuius submissione plura Arias. Quæ tanta fuit, vt eius contemplatione Sodalibus meritò debeant ex animo omnem superbiam excludere. Ita Friburgi quidam Sacellum Virginis ingressus, ita post preces fusas animo mutatum se sensit, vt formam corporis cultumque nitidiorem, quibus antea superbus quorumuis monita aspernatus fuerat, penitens attriturus

Doctores

Humilitatis.

CHRISTVS.

psal. 21.

Matt. 12.

MARIA.

l. 1. c. 1.

ad 7.

B. Virgi.

vsq. recor-

datio hu-

militeatō

ingene-

rat.

CIO. ID.

XCIX.

in lutum se gregalibus ridendum abiecerit. Hanc ergo & nos intueamur filij ancilla & vanos spiritus, inanem que mentis tumorem compefcamus, nam Aliter ad Deum non itur, *Videtur de Temp.* *serm. 175.* *magnum miraculum, ait Augustinus, altus est Deus; erigis te, & fugit a te, humilias te, & descendit ad te, quare hoc? quia excelsus Dominus & HUMILIA respicit, ut attollat: ALTA, id est, superba de longè cognoscit, ut deprimat. Leuari volumus? deprimamur. Sed iam ad eos actus qui propius ad Deum deducunt veniamus.*

CAPVT II.

SODALES ORAN-
DI STUDIO EXER-
CENTVR.

Quantum ad omnem virtutem, quadiumentum afferat interior, quædam cum Deo familiaritas omnes Asceticos Professores copiose docent; & ratio ipsa aperte conuincit.